

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการปฏิรูปการศึกษา

กองวิทยาลัยเกษตรกรรม (พุศจิกายน 2541) ได้กล่าวถึงนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ 2539 - 2540 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ และได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปไว้ 4 ด้าน คือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา

นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา (นายสุวิทย์ รังสิตพล) ที่ให้กรมอาชีวศึกษาจัดทำโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต เป้าหมายคือ

1. เพื่อเกษตรกรและบุตรหลานเกษตรกรผู้ด้อยโอกาสในชนบท
2. เพื่อแก้ปัญหาของประชากรในภาคเกษตรระยะยาว
3. เพื่อประชากรในสังคมไทยโดยรวม
4. เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยในระยะยาว

กองวิทยาลัยเกษตรกรรม (2540) ได้สรุปจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหารูปแบบเครือข่ายในการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต โดยเสนอแนวทางดำเนินการโครงการเกษตรเพื่อชีวิตให้มีประสิทธิภาพสูงสุดไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาควรสร้างภาพพจน์ให้ชุมชนมีความเชื่อถือ โดยการประชาสัมพันธ์แนะแนวต่อโรงเรียน องค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจในศักดิ์ศรี และคุณภาพ ตลอดจนความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ตลอดจนการจัดให้โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษานำนักเรียนและผู้ปกครองเข้าเยี่ยมชม ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
2. วิทยาลัยควรพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อสร้างความเชื่อถือ
3. ควรจัดทำแผนประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดให้ชัดเจน

3. วิทยาลัยฯ ควรมีข้อมูลการดำเนินงานทำของผู้จบการศึกษา ปวช. (เกษตรศาสตร์)
4. วิทยาลัยฯ ควรกำหนดวิธีการช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างเรียนไว้อย่างชัดเจน

ในทุก ๆ ด้าน

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองวิทยาลัยเกษตรกรรม (2541) ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีประจำปี 2537-2538 และโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตประจำปี 2539 ได้สรุปจำนวนนักเรียนเมื่อต้นภาคเรียนที่ 1/2539 มีจำนวน 10,591 และเมื่อสิ้นภาคเรียนที่/ปีการศึกษา มีจำนวน 6,370 คน

ธรรมนอง (2540) ได้ศึกษาการออกกลางคันระหว่างศึกษาของนักเรียนโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยเกษตรกรรมขอนแก่น ปีการศึกษา 2539 พบว่า สาเหตุการออกกลางคันระหว่างศึกษาของนักเรียนโครงการฯ มีสาเหตุมาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องในด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.33)

มานพ (2541) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรต่อโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยาพบว่า สาเหตุที่มาเข้าร่วมโครงการฯ เพราะได้เรียนฟรี และชอบอาชีพการเกษตรความคาดหวังเมื่อจบการศึกษาในโครงการนี้ ส่วนใหญ่ต้องการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน (2539) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูนดังนี้

1. จัดสร้างบ้านพัก และระบบสาธารณูปโภคของนักเรียนที่จะเข้าเรียน โดยสร้างบ้านพักนักเรียนจำนวน 111 หลัง ปรับปรุงหอพัก จำนวน 2 หลัง รวมถึงสภาพในการรับนักเรียนประจำ 1,008 คน
2. จัดเตรียมสถานที่ พื้นที่ ระบบชลประทานและสาธารณูปโภค รองรับการทำโครงการเกษตรเพื่อยังชีพของนักเรียน
3. การจัดเตรียมครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนการสอน คู่มือการเรียนการสอน
4. จัดเตรียมครู - อาจารย์ ที่จะรับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ เช่น อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเกษตรเพื่อยังชีพ โครงการประกอบอาหาร เป็นต้น

5. จัดเตรียมครูพี่เลี้ยง ที่จะรับผิดชอบนักเรียน 30 คน ต่อครู 1 คน
6. ประสานความร่วมมือกับท้องถิ่น และส่วนราชการ
7. จัดเตรียมโครงการเกษตร โดยการปลูกพืช – เลี้ยงสัตว์ ไว้รองรับนักเรียนที่จะเข้ามาเรียนเพื่อให้มีวัตถุประสงค์ในการปรุงอาหารรับประทาน

ในการจัดการศึกษายึดหลักสำคัญของโครงการ คือ “เรียนฟรี อยู่ประจำ ทำโครงการ” และจุดประสงค์สำคัญข้อหนึ่งคือ ให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้วิถีชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างครบถ้วนอันจะเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ ที่จะนำไปใช้หลังจากจบการศึกษาเป็นการเรียนวิชาสังคมศึกษาจากชีวิตจริง เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม สิ่งที่นักเรียนจะได้ความรู้และประสบการณ์ คือ

- การพักอาศัยและใช้ชีวิตร่วมกันเป็นหมู่คณะ
- การเรียนร่วมกัน/การปฏิบัติงานร่วมกัน
- การรับผิดชอบในกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน
- การสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย
- การฝึกภาวะผู้นำ
- เสริมสร้างวินัยและความรับผิดชอบ

รัฐพล (2541) จากการวิจัยสัมฤทธิ์ผลของมหาบัณฑิตสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงกับสาขาที่เรียนมาในระดับปานกลาง มีความพอใจในการประกอบอาชีพหลักในระดับมาก และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก

ไมรินทร์ และนิลเนตร (2534) จากการวิจัย การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ไควด้าและนักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้าเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ทุกประเภทวิชา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ไควด้า สูงกว่านักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้าเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ทุกประเภทวิชาในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2532

รัตนา สมทบ และชมภูนุท (2541) จากการวิจัยการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาจาก คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2538 และ 2539 ผลการวิจัย บัณฑิตได้ระบุว่า ทุกกระบวนวิชาที่เป็นวิชาเอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการทำงาน และการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ บัณฑิตมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อสาขาวิชา คณะและมหาวิทยาลัย ดังนี้ บัณฑิตต้องการให้มีการพัฒนาเพื่อความแข็งแกร่งทางด้านวิชาการควบคู่กับทักษะในวิชาชีพ และการพัฒนาในด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน และหลักการบริหารจัดการ

บรรชร (2541) จากการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนของศึกษาโครงการปฏิรูปการศึกษา เกษตรเพื่อชีวิต ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา และภูมิหลัง ของครอบครัวทั้งทางเศรษฐกิจสังคม และการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อใน โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต และมีผลต่อความคาดหวังทางการศึกษาและอาชีพของ นักศึกษา ทั้งนี้ในระหว่างการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลและการกระทำของนักศึกษา มีความสัมพันธ์มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งต่อผลการเรียนของนักศึกษา โดยเฉพาะในส่วนของ ความต้องการ ความคาดหวังและคุณลักษณะการเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา ซึ่งคิดเป็น 46% ของปัจจัยทั้งหมด และเป็นปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว ด้านระบบความสัมพันธ์และ การสนับสนุนทางการศึกษาจากครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในอันดับที่สอง คิดเป็น 38% ของปัจจัยอื่น ๆ ส่วนปัจจัยที่นักศึกษาเห็นว่า มีผลต่อการเรียนของนักศึกษาเป็นอันดับ สาม คือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา คิดเป็น 16% ทั้งนี้ปัจจัยในสถานศึกษามีความเชื่อมโยง ระหว่างลักษณะความสัมพันธ์ของนักศึกษากับครูอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนและ พี่งพอใจที่มีต่อสถานศึกษาด้านต่าง

วิรัตน์ และบรรเทา (2542) จากการวิจัยติดตามผลบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปี 2521-2541 มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับปรุงคณะศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ เน้นการปฏิบัติที่สอดคล้องและใช้ได้ สถานการณ์จริง รวมทั้งพื้นที่ชนบทห่างไกล ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

บุญส่ง ฟองจันทร์ ชุตินา และเทพพร (2542) จากการวิจัยการติดตามผลบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า จากการให้บัณฑิตประเมินตนเองถึงการได้รับการยอมรับ ในด้านต่าง ๆ คือ วิชาการ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น คุณธรรมจริยธรรม และ ความรับผิดชอบ ปรากฏว่าเกือบทุกคนจะส่วนใหญ่รู้สึกว่าได้ ได้รับการยอมรับด้านการทำงานร่วมกับ

ผู้อื่นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนด้านวิชาการ และการแก้ปัญหาที่มีความรู้สึกว่าอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

บรรชร์ และรุ่งทิพย์ (2542) จากการวิจัยความคาดหวังต่องานอาชีพของนักศึกษาโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังจะประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจร้อยละ 52.4 อาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 26.4 รับจ้างในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 14.3 ค้าขายร้อยละ 6.8 ซึ่งเหตุผลสำคัญของการเลือกอาชีพคือ ร้อยละ 62.9 เกิดจากความสนใจร้อยละ 12.1 มีความรู้ร้อยละ 11.4 ไม่มีทุนร้อยละ 8.3 เป็นอาชีพของพ่อแม่ร้อยละ 5.3 เพราะบุคคลอื่นแนะนำ ทั้งมีความคาดหวังว่าอาชีพที่เลือกนั้น จะสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิตเป็นสำคัญ ทั้งยังพบอีกว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในระดับความรู้ เพื่อการนำไปประกอบอาชีพและต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ในระดับปริญญาตรีถึงร้อยละ 56.8 มีเพียงร้อยละ 3.6 เท่านั้นที่มีความมั่นใจว่าจะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หากแต่มีความเชื่อว่าความรู้ที่ได้รับจะสามารถใช้ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ถึงร้อยละ 50.8

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved